

Bangkok Annelie Langerak Barcelona Hilde Postma Berlijn Rob Savelberg
 Brussel Alexander Bakker Istanbul-Rome Maarten van Aalderen
 Londen Joost van Mierlo Mexico-Stad Jurjen Roerdinkholder
 Moskou Mischa van Diepen Parijs Eveline Bijlsma
 Peking Cindy Huijgen Tel Aviv Ralph Dekkers Washington Jan Postma

Moskou woedend om 'blokkade' Kaliningrad

Dreigende taal naar Litouwen

door Alexander Bakker

BRUSSEL De spanningen rond de Russische exclave Kaliningrad lopen op. Moskou slaat dreigende taal uit richting Litouwen. Experts kijken bezorgd naar de 'Suwalki-corridor', misschien wel de 'gevaarlijkste plek' van Europa.

Een lange Russische vrachttrein staat klaar bij de Russisch-Litouwse grens in Kybartai. FOTO REUTERS

Kaliningrad, ingeklemd tussen Polen en Litouwen, wordt bevoorradend over zee en per trein. Maar afgelopen weekend besloot Litouwen om het spoorvervoer van geïmporteerde Russische goederen niet langer toe te staan.

Moskou reageert furieus en spreekt van een 'blokkade'. De baas van de Russische veiligheidsraad Nikolaj Patroesjev dreigt met 'serieuze consequenties' tegen Litouwen. De EU-ambassadeur moest dinsdag op het matje komen van het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken.

Brussel noemt de bewering dat er sprake is van een blokkade op het spoor tussen Wit-Rusland en Kaliningrad 'pure propaganda'. Buitenlandchef Josep Borrell staat vierkant achter het besluit van Litouwen, volgens hem voert het Baltische land simpelweg de EU-sancties uit en is vervoer van voedsel en passagiers nog gewoon mogelijk.

Zwarte lijst

Tot nu toe staan op de zwarte lijst goederen als staal, alcohol en beton. Later dit jaar komen daar nog kolen en olie bij. De Russen stellen dat de maatregel nu al de helft van het spoorgoederenvervoer raakt.

Experts maken zich al maanden zorgen over de zogeheten Suwalki-corridor. Het wordt gezien als een van de zwakste plekken van de NAVO, sommigen spreken zelfs over de 'gevaarlijkste plek van Europa'. De strook van ongeveer 65 kilometer lang ligt tussen Kaliningrad en Wit-Rusland en is vernoemd naar de Poolse grensplaats Suwalki.

Op de Russische televisie wordt geopperd dat het leger een landbrug moet forceren op deze hemelsbreed 65 kilometer lange strook. In de regio hebben zowel de Russen als NAVO-eenheden geoefend voor een conflictscenario.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft de NAVO de pa-

raatheden in zowel Litouwen als Polen opgeschroefd. Nederland levert al jaren een militaire bijdrage aan de NAVO-gevechtsgroep in Litouwen.

Analisten achten de kans

klein dat Rusland over gaat tot militair ingrijpen, hiermee zou Moskou de facto een Derde Wereldoorlog ontketenen. Litouwen weet zich als NAVO-lid immers beschermd door artikel 5. De verwachting is daarom dat Vladimir Poetin zal terugslaan met tegensancties. De Litouwse minister van Defensie Arvydas Anuškauskas reageert bij de Litouwse omroep LTR kalm op de boze berichten uit Moskou. Hij stelt dat retoriek niet altijd alarmerend is. „In dit geval denk ik dat er meer sprake is van een propagand- en desinformatiecampagne.”

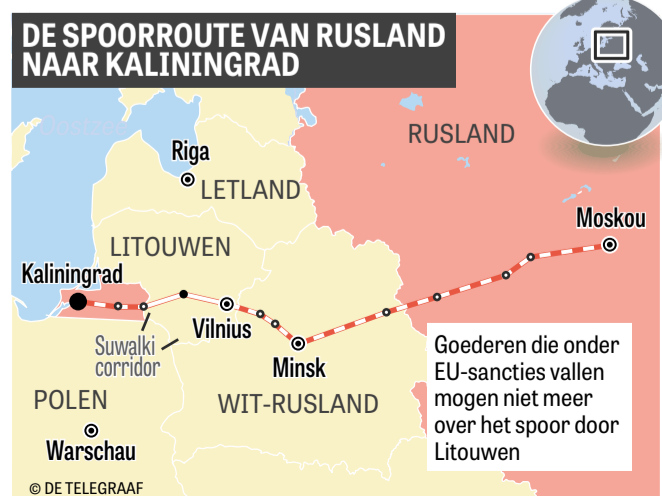
Kaliningrad, voormalig Duits Oost-Pruisen, is sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in handen van de Russen. Voor Moskou is de exclave van grote strategische waarde. De beruchte Baltische vloot heeft er zijn thuishaven en de Russen hebben er ballistische raketten waar een kernkop op kan.

Corridor 'gevaarlijkste plek Europa'

een van de zwakste plekken van de NAVO, sommigen spreken zelfs over de 'gevaarlijkste plek van Europa'. De strook van ongeveer 65 kilometer lang ligt tussen Kaliningrad en Wit-Rusland en is vernoemd naar de Poolse grensplaats Suwalki.

Op de Russische televisie wordt geopperd dat het leger een landbrug moet forceren op deze hemelsbreed 65 kilometer lange strook. In de regio hebben zowel de Russen als NAVO-eenheden geoefend voor een conflictscenario.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft de NAVO de pa-

Rel rond antisemitisme op Duitse kunstbeurs

door Rob Savelberg

KASSEL Een antisemitisch kunstschandaal in Kassel knaagt aan het zelfbeeld van Duitsland. De internationale kunstbeurs, door de overheid gefinancierd, toonde daar anti-joodse karikaturen die stereotypen uit de nazi-propaganda gebruikt. Joodse critici en Duitse politici spreken er schande van.

Het was staatshoofd Frank-Walter Steinmeier, die persoonlijk de prestigieuze Documenta-beurs opende. Hij stelde streng: „Waar kritiek omslaat in het ontkennen van het bestaansrecht van Israël, wordt een grens overschreden.”

Op de linkse SPD-er toen al wist dat er op het centrale beeld van de Indonesische kunstengroep Taring Padi antisemitische propaganda werd getoond, is niet bekend. Wel bekriftigde de sociaaldemocraat dat Israëlische kunstenaars buitengesloten waren. Want Taring Padi mocht, omdat ze van beneden de eenaar komen, zelf de tentoonstelling samenstellen.

Op hun metersgrote schilderij is een persoon

De antisemitische afbeeldingen, onderdeel van een grote schilderij, waar de ophef over is ontstaan. FOTO TWITTER

met varkensneus, Davidster en het opschrift 'Mosaad' te zien, een verwijzing naar de Israëlische geheime dienst. Dit is een duidelijke hint naar ouderwetse samenzweringstheorieën, die van een joods complot uitgaan, dat de wereld bestuurt.

Dikke neus
 Een tweede joodse persoon wordt afgebeeld met keppeltje en vlijmscherpe Dracula-tanden, bebloede ogen, en een dikke neus, opnieuw antisemitische vooroordelen. Voorts is er ophef over een Palestijns werk, dat 'Gaza Guernica' gedoopt is. Hierbij wordt het nazi-bombardement

op de Spaanse stad Guernica vergeleken met de Israëlische beschietingen van de Gaza-strook, vaak een vergeldingsmaatregel voor aanslagen. Na trammelant besloot de Documenta-organisatie om een doek over het bewijste schilderij te hangen. Iets later stelden de Duitsers om het geheel weg te halen. Joodse lobby-organisaties noemden het 'schandalig' dat de Duitse regering, de deelstaat Hessen en de stad Kassel 'zo verzuimd hebben'. Liberale politici eisen dat de subsidie wordt stopgezet.

De hoofdredacteur van de conservatieve zakenkrant Die Welt oordeelt:

„De Documenta heeft zich willens en wetens met vulgair antisemitisme ingelaten”, aldus Ulf Poschardt. In hetzelfde dagblad staat een groot stuk met de vernietigende kop: „Documenta helpt propagand- en nazi-propaganda in de stijl van Goebbels.” Joseph Goebbels was de propagandachef van Adolf Hitler.

Tegen dit dagblad zei de verantwoordelijke Duitse Cultuurminister Claudia Roth: „We moeten kijken naar ons eigen onrecht en kolonialisme.” Dat was ook de insteek van de Indonesische kunstgroep, die op kosten van de Duitse belastingbetaler antisemitisme salonfähig maakte.

HOE LANG NOG?

door Mischa van Diepen

AMSTERDAM Wij moeten ons schrap zetten voor een oorlog die jaren kan duren. Volgens NAVO-baas Jens Stoltenberg moet de Westerse steun aan Oekraïne daarom niet verslappen. „Ook wanneer de kosten hoog zijn, niet alleen voor militaire ondersteuning, maar ook door stijgende energie- en voedselprijzen”, zei hij zondag tegen het Duitse Bild. Maar kan Oekraïne de enorme verliezen in manschappen en materieel zelf zo lang volhouden?

De kosten van de oorlog zijn voor Oekraïne nderdaad immens, benadrukt Tim Sweijs, onderzoeksdirecteur van het Haagse Centrum voor Strategische Studies (HCSS). „We praten over het verwoesten van de samenleving, maar ook over honderden miljarden aan schade en vele tienduizenden slachtoffers.”

Tragedie

En dan de militaire schade: opgeteld zouden er dagelijks wel 1000 doden en gewonden zijn aan Oekraïense kant, aldus een adviseur van president Zelenski. Een tragedie, zegt Sweijs, maar het komt niet in de buurt van de meer dan 10% van de bevolking van Oekraïne en Rusland die in de Tweede Wereldoorlog omkwamen. „Als je met de rug tegen de muur staat en de keuze is tussen doorvechten en het anderspit delven, is de kans dat je blijft doorvechten groot.” Sweijs publiceerde in mei

een studie onder de gepaste titel 'Hoe oorlogen eindigen'. Naast de kosten van een oorlog wordt de bereidheid van partijen om een oorlog te beëindigen ook bepaald door het geloof in een overwinning, binnenlandse én buitenlandse steun om door te vechten en geloof in het proces van vredesonderhandelingen.

Met een enorm overwicht aan zware artillerie drukt Rusland langzaam door de Oekraïense linies in de Donbas. Zelenski geeft aan dat zijn troepen daar voor iedere meter vechten. Maar wordt de Oekraïense onderhandelingspositie niet slechter naarmate er meer gebied verloren gaat? „Als het Westen stopt met wapenleveranties, heeft Ze-

lenski zijn hand overspeeld”, zegt defensie-onderzoeker Sweijs. Met dagelijkse honderden doden aan het front lijken onderhandelingen verder weg dan ooit. Sinds maart zijn er geen onderhandelingen meer geweest tussen Rusland en Oekraïne. Een

Onderhandelingen verder weg dan ooit

Militaire analisten wijzen erop dat de legers zowel aan Oekraïense als aan de Russische kant zo vermoeid zijn en zulke verliezen hebben geleden van hun geoffende soldaten, dat grote gebiedsovername moeilijk bereikt worden. De Russen strijden al bijna een maand om de industriestad Severodonetsk en hebben volgens Oekraïne al hun reserves naar die regio overgeheveld.

er toch een moment moet komen dat ze naar de onderhandelingsstafel moeten gaan”, duidt HCSS-man Sweijs. „Ten tweede laat hij zien dat er nog twee maanden van offers moeten komen en ten derde probeert hij de internationale gemeenschap te bewegen juist nu meer wapens te geven.”

adviseur van de Oekraïense president Zelenski gaf vorige week aan dat de Oekraïners ten minste tot eind augustus zullen doorvechten voor eventuele onderhandelingen hervat worden, zodat een betere positie afgedwongen kan worden op het slagveld. „Daarmee laat Zelenski zien aan zijn bevolking dat

Werknemers van het Liubintski Lyceum voor Spoortransport nabij Charkov en lokale bewoners zijn bezig met puinruimen, nadat een Russische raket een van de gebouwen met de grond gelijk maakte. FOTO AFP

PEKING

CINDY HUIJGEN

Racisme

Met groeiende ontzetting heb ik de documentaire 'Racisme te Koop' bekeken. In deze BBC-productie legt een gekleurde journalist bloot hoe een Chinese ondernemer veel geld verdient aan racistische video's van kinderen in Malawi. Zo roepen de kinderen die een halve Amerikaanse dollar voor hun deelname verdienen in een van de filmpjes vrolijk: „Ik ben een zwarte duivel en ik heb een laag IQ”.

Het is duidelijk dat ze geen idee hebben wat de Chinese woorden betekenen. Dat terwijl de ondernemer zegt de kinderen Chinese taal te geven en de Chinese cultuur te promoten. Dat met de video's die op Chinese sociale media viraal gaan veel geld verdient, geeft hij alleen toe tegen een zakenman, die eigenlijk een undercover-journalist is.

Toch ben ik niet verbaasd over het feit dat er in China een markt is voor dit soort video's. Als kind dacht ik dat racisme in China niet bestond. Dit in tegenstelling tot Nederland, waar ik als eerste gekleurde leerling van mijn basisschool het mikpunt was. Maar al snel kwam ik erachter dat racisme ook in China een probleem is.

Dat werd begin 2020 pijnlijk duidelijk, toen zwarte mensen in Guang-

Ook in China wordt veel gediscrimineerd

hou gedwongen werden zich op corona te laten testen, omdat de Chinezen geloofden dat zij allemaal besmet waren. Sommige mensen met een getinte huidskleur werden hun huis uitgezet of verloren hun baan. Het ging zelfs zo ver dat Nigeria, Kenia en Ghana evacuatievluchten regelden om hun landgenoten uit Guangzhou te vliegen.

Vorig jaar was er veel kritiek op de jaarlijkse show van CCTV om Chinese Nieuwjaar te vieren, omdat Chinese dansers met zwarte schmink en Afrikaanse traditionele kleding optraden. Ook op kleine schaal hebben buitenlanders dagelijks met discriminatie te maken. Als iemand met een gekleurde huidskleur op straat loopt dan blijven Chinezen regelmatig staan om naar diegene te wijzen en in het Chinees 'Zwart Persoon' te roepen.

Zware moessonstormen in India en Bangladesh

9,5 miljoen mensen vast zonder voedsel en drinkwater

Van onze correspondent

BANGKOK Zeker 84 mensen zijn omgekomen bij aardverschuivingen, blikseminslagen en overstromingen veroorzaakt door zware moessonstormen in India en Bangladesh. Miljoenen mensen zijn gestrand. Hulpverleners hebben de grootste moeite om de getroffen te bereiken.

Volgens regeringsfunctionarissen in Bangladesh gaat het om de hevigste overstromingen sinds 2004. Ze

waarschuwen dat de watersnood de komende dagen zal verergeren. Meer dan 9,5 miljoen mensen zitten na dagen van intense regen vast met een groot tekort aan voedsel en drinkwater. „Overall is water, maar geen druppel om te drinken”, zo beschreef Ronju Chowdhary de situatie in haar omgeving tegenover de BBC. In haar dorp in de noordoostelijke Indiase staat Assam regent het al dagenlang onophoudelijk. Het water steeg zo snel dat de straten

binnen enkele uren volledig onder water stonden. Toen het water Chowdhary's huis binnenstroomde, kroop haar gezin in het donker bij elkaar om zichzelf te beschermen.

Waterpeil

„We worden van alle kanten omringd door water, maar er is nauwelijks water om te drinken. En nu hoor ik dat het waterpeil verder stijgt”, zegt een wanhopige Chowdhary. „Wat zal er met ons gebeuren?” De monsterlijke regenval

van deze week komt op het moment dat de noordoostelijke regio Sylhet in Bangladesh nog steeds aan het herstellen was van zware overstromingen eind mei. Zeker tien mensen vonden de dood en vier miljoen anderen kwamen toen ook al in de problemen.

De situatie in Bangladesh wordt verergerd door water dat naar beneden stroomt vanuit omringende heuvels in de Indiase staat Meghalaya. In deze staat is 134 procent meer regen gevallen dan het gemiddelde in juni.

Overal is water, maar geen druppel om te drinken.